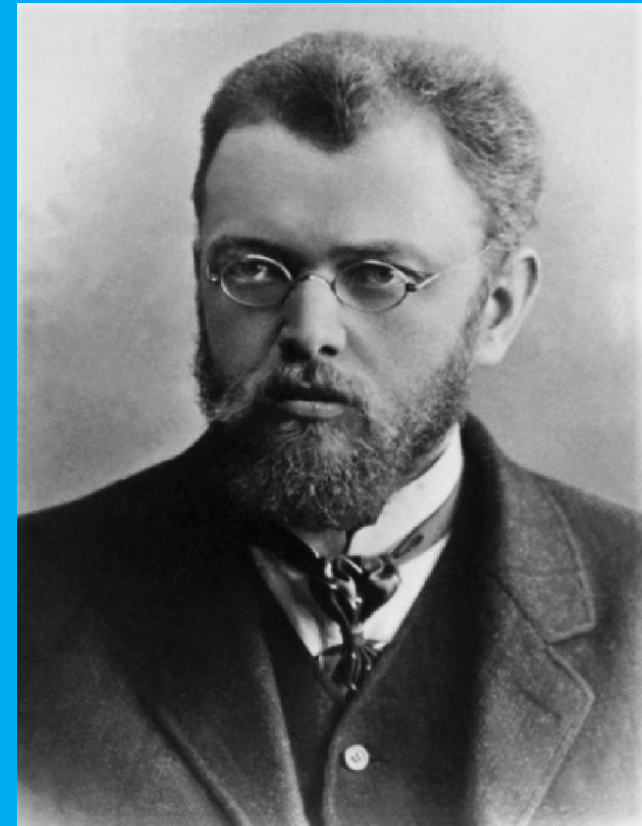

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2024 р.

Київ – 2024

свого життя зігріватиме у важкі часи і захищатиме вас від ненависті. Саме віра допомагатиме вам підніматися на ноги і не збиватися з дороги. І тоді, кожного разу почувши спів птахів чи побачивши схід Сонця, ви почуватиметеся найщасливішою людиною на Землі.

Література:

1. Васильєва І. В. Філософія релігії та медицини свт. Луки (В.Ф. Войно-Ясенецького). Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. Збірник наукових праць. – №1 (27), 2018. – С. 5-9.
2. Федів Ю. О., Мозгова Н. І. Історія української філософії. – К., Україна, 2001. – 512 с.
3. Філософські роздуми Григорія Сковороди про людське щастя. – URL: www.ukrlib.com.ua
4. Філософські погляди Г.Сковороди. – URL: www.univ.kiev.ua
5. Сковорода Г. Потоп зміїний (Уривки). Розмовляють Душа і Нетлінний Дух 1791 року, серпня 16 / Вкн.: Федів Ю. О., Мозгова Н. Г. Історія української філософії: Навчальний посібник. К., Україна, 2001. – 512 с.

Походенко А. О.,
НМУ імені О. О. Богомольця,
annapohodenko123@gmail.com

Науковий керівник:
д. філос. н., проф. Васильєва І. В.,
завідувач кафедри філософії, біоетики та історії медицини
НМУ імені О. О. Богомольця

НАУКА ТА РЕЛІГІЯ: СПІВРОБІТНИЦТВО ЧИ ПРОТИСТОЯННЯ?

“Особливої” актуальності зазначена тема набула у період постсекулярної доби, коли з’явилася можливість мислити не нав’язано та вільно. Радянська епоха нав’язала думку про протистояння науки та релігії. У 20-му столітті з’являється ідея вченого, як нового спасителя, що зможе врятувати всіх, а на протигагу йому (новому ідолу) виставляється релігія, як те, що заважає розвитку науки, і крім того, “заперечує” її. Проте нині, у наш час, вічні питання знову постали перед суспільством, поверхнєве вивчення Біблії викликає питання, а ніби-то наукові факти заперечують дійсність написаного. То чи можливо після десятиліть антирелігійної пропаганди поєднувати у собі науку та релігію? Це співробітництво чи протистояння?

Щоб дати відповідь на це запитання, потрібно розібратися навіщо нам релігія, і навіщо нам наука, що ми хочемо отримати з кожної сфери. *Релігія* наближає нас до Творця. Через Біблію Бог відкриває завісу одвічних таємниць. Так як Біблія написана не научпопом, і до того ж, давньоєврейською мовою, поверхнєве пізнання і буквальне розуміння Біблії унеможливується.

Це відбувається через давність мови, якою вона (Біблія) написана. Так, наприклад, у виразі: *“і створив Бог два світила великі”* (Бут. 1,16) – слово *“створив”* означає зробив, довершив виконання того, що було створено, первісно викликано до буття (дієслово *“творити”* вжито в першому вірші). (В оригіналі розрізняються два цих дієслова: – *творити* і – *створювати*). Ще більшу наївність виявляють ті, які заперечують Біблійну давність існування світу, забуваючи, що Біблія визначає в роках лише тривалість людської історії, а не існування світу або самого процесу його творіння [1, с. 25].

Отже, Біблія необхідна нам для розуміння загальних ідей, етапів створення, ходу думок Творця, якщо завгодно. Наука ж, пояснює нам це за допомогою доступного для людського розуму способу, тим самим наближуючи нас до Творця ще ближче. Вона розкриває сам процес створення. Немає нічого поганого та суперечливого в тому, що наука *“розкриває”* чудеса Біблії. Адже дійсно, будь-яка дія має своє фізичне підґрунтя. Американські вчені досліджували чудо Червоного моря і як воно могло *“розступитись”*. За допомогою комп’ютерної симуляції, повідомляє Бі-Бі-Сі, автори дослідження продемонстрували, що *“коридор”* у воді міг виникнути через сильний східний вітер, який не вщухав упродовж всієї ночі. Експерти припустили, що події, про які йдеться в біблійній книзі *“Вихід”*, могли статися на місці, де річка Ніл у давнину впадала в море. Дослідження показали, що під напором вітру вода, можливо, відійшла в дельту річки та морську затоку. Через коридор, що утворився таким чином, і могли пройти ізраїльтяни [2]. Звісно, чуду є природне пояснення. Проте зазначимо, що чудо полягало у тому, що море розступилось саме у момент, коли Ізраїльтяни були перед ним, і повернення води співпало з моментом наближення фараонових військ, що унеможливило їм прохід.

Підсумовуючи підходи свт. Луки до цього питання можна умовно позначити його гносеологічні та антропологічні аспекти. В. Ф. Войно-Ясенецький доводить, що наука та релігія є автономними сферами пізнавальної діяльності людини. Якщо наука постає як система знань про явища, що спостерігаються, прояви життя, природи (феномени, а не ноумени), то релігія як відношення до Абсолюту, Бога є трансцендентною формою осягнення людиною дійсності...

Свт. Лука виходить з того, що потреби в релігії та науці є потребами людського духу, які кореняться у надрах людської природи. Надзвичайно актуальною в контексті сучасного гуманітарного дискурсу є думка автора *“Науки та релігії”* про необхідність віднайти гармонію між цими потребами у духовному розвитку людини...” [3, с.15, 16]. Як доводять сучасні науковці, релігія, будучи поліфункціональним феноменом, виконує унікальні (курсив А. П.) функції (компенсаторна, терапевтична, трансцендентування, комунікативна тощо), які пов’язані з безпосереднім зверненням до внутрішнього, психічного та духовного світу людини. Реалізація цих функцій релігії набуває особливе значення в умовах кризових ситуацій, особистих драм і трагедій, жажів війни.

Вище зазначені аргументи показують, що детально та глибоке пізнання кожної зі сфер не створюють суперечностей, а навпаки об’єднуються навколо одного концепту, моделі діалогу та співробітництва. Адже за свт. Лукою, серед джерел міфологем протистояння релігії науці – поверховість знань як у

науці, релігії, так і філософії. Отже, релігія, за свт. Лукою, це наше ставлення до Абсолюта, в даному випадку до Бога [1, с.13].

Вважаю, що релігія є батьківщиною цінностей. Вона відкриває нам життя з Богом, через ближніх і безпосереднє ставлення до них, тому що всі люди створені за образа Божим, і подобою Бога, і в кожній людині є Христос. Релігія робить актуальними проблеми моралі та біоетики, які є важливими в науці, і особливо в медицині. Наука ж відкриває нам таємницю створення, народження, зцілення. Вона є чудовим інструментом через який ми глибше пізнаємо премудрість Творця, і за допомогою якого ми можемо служити Богу і ближнім.

Література:

1. Святитель Лука (Войно-Ясенецький). Наука і релігія. Сімферополь, 2006. 160 с.
2. Брага С. Комп'ютер показав, чому розступилося Червоне море. Газета Кабінету Міністрів України "Урядовий кур'єр". – URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/kompyuter-pokazav-chomu-rozstupilosya-chervone-mor/#>
3. Васильєва І.В. Християнська філософія свт. Луки в контексті сьогодення // Релігія та медицина. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій пам'яті свт. Луки (В.Ф. Войно-Ясенецького), 11-12 червня 2019 р. – Київ: Вид-во НМУ імені О.О. Богомольця, 2019. – С. 14-19.

Кузнецов О. О.,
НМУ імені О.О. Богомольця,
UU920909@gmail.com

Науковий керівник:
д. філос. н., проф. Іщук Н. В.,
професор кафедри філософії, біоетики та історії медицини
НМУ імені О. О. Богомольця

МОВЛЕННЄВІ ПОРУШЕННЯ В КОНТЕКСТІ РЕЛІГІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ

Мовленнєві порушення або порушення мовлення – це концепт, що позначає відхилення від мовної норми, прийнятої в певному мовному середовищі [1]. Для їхнього позначення лікарі й логопеди використовують різноманітні терміни, а саме: дефекти мови, недорозвинення мови, мовна патологія тощо. На жаль, наведене термінологічне розмаїття доволі некоректне, оскільки в означених випадках мову (семіотичну систему) плутають з мовленням – відтворенням цієї системи в спілкуванні. Проте в будь-якому випадку нормальне мовлення є передумовою плідної комунікації, формування й соціалізації людської особистості, а мовленнєві порушення